

**Závery Rady a zástupcov vlád členských štátov zasadajúcich v Rade z 27. novembra 2012
o podpore zdraviu prospešných pohybových aktivít (HEPA)**

(2012/C 393/07)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE A ZÁSTUPCOVIA VLÁD ČLENSKÝCH ŠTÁTOV,

1. PRIPOMÍNAJÚC POLITICKÉ SÚVISLOSTI TEJTO OTÁZKY, KTORÉ SA UVÁDZAJÚ V PRÍLOHE, A NAJMÁ:

1. pracovný plán Európskej únie pre šport na roky 2011 – 2014 ⁽¹⁾ prijatý 20. mája 2011, v ktorom sa zdraviu prospešné pohybové aktivity (HEPA) vymedzujú ako prioritná téma spolupráce na úrovni EÚ v oblasti športu a ktorým sa vytvorila skupina odborníkov pre šport, zdravie a účasť poverená preskúmaním spôsobov podpory HEPA a účasti na masových športoch;

2. Bielu knihu Komisie o športe zo 7. júla 2007 ⁽²⁾, v ktorej sa vyzdvihol význam pohybových aktivít a stanovil plán, aby Komisia do konca roku 2008 navrhla usmernenia pre pohybové aktivity, a oznámenie Komisie o rozvíjaní európskeho rozmeru v športe z 18. januára 2011 ⁽³⁾, v ktorom sa uznáva, že šport je základnou súčasťou všetkých prístupov verejnej politiky zameraných na zlepšenie pohybových aktivít, a vyzýva na pokračovanie vo vypracúvaní vnútroštátnych usmernení vrátane procesu preskúmania a koordinácie;

2. BERÚC NA VEDOMIE:

1. usmernenia EÚ o fyzickej aktivite, ktoré sa uvítali v záveroch predsedníctva z neformálneho stretnutia ministrov členských štátov EÚ zodpovedných za šport, ktoré sa konalo v novembri 2008, a v ktorých sa nabáda na vykonávanie prierezových politík s cieľom podporovať pohybové aktivity všetkých ľudí bez ohľadu na spoločenskú triedu, vek, rod, rasu, etnickú príslušnosť a fyzické schopnosti ⁽⁴⁾;

3. BERÚC DO ÚVAHY, ŽE:

1. WHO nedávno identifikovala nedostatočnú pohybovú aktivitu ako štvrtý hlavný rizikový faktor predčasných úmrtí a chorôb vo všeobecnosti ⁽⁵⁾.

2. Pohybová aktivita je jeden z najúčinnějších spôsobov prevencie neprenosných chorôb a boja proti obezite ⁽⁶⁾. Čoraz viac je aj dôkazov o pozitívnej korelácii medzi cvičením a duševným zdravím a kognitívnymi procesmi ⁽⁷⁾. Nedostatok pohybových aktivít má škodlivý vplyv nielen na zdravie jednotlivcov, ale aj na systémy zdravotníctva a hospodárstvo všeobecne, pretože pohybová inaktivita so sebou prináša značné priame a nepriame ekonomické náklady ⁽⁸⁾. Pohybové aktivity sú vďaka osohu, ktorý predstavujú z hľadiska prevencie, liečby a rehabilitácie, prínosom v každom veku a majú osobitný význam vzhľadom na starnúce obyvateľstvo Európy a zachovanie vysokej kvality života v každom veku.

3. V dôsledku lepšej informovanosti o význame zdraviu prospešných pohybových aktivít po celý život sa zintenzívnila podpora pohybových aktivít na všetkých úrovniach a prostredníctvom rôznych stratégií, politík a programov. Niektoré členské štáty EÚ vyvíjajú veľké úsilie o to, aby svojim občanom umožnili viac sa venovať pohybovým aktivitám, a nabádajú ich na to. Užitočným prostriedkom na oslovenie občanov môže byť zvyšovanie povedomia zamerané na propagáciu pohybových aktivít so zapojením sektora športu.

4. Celkovo sa podiel občanov EÚ, ktorí sa venujú pohybovým aktivitám v odporúčanej miere, v posledných rokoch nezvýšil; v niektorých krajinách sa táto miera dokonca znižuje ⁽⁹⁾. Súčasná vysoká miera pohybovej inaktivity vzbudzuje v EÚ a jej členských štátoch značné znepokojenie, a to zo zdravotného, sociálneho i hospodárskeho hľadiska.

5. Účinná podpora pohybových aktivít, ktorá by viedla k zvýšeniu ich miery, musí zahŕňať rôzne sektory, ako sa uvádza v odseku 6, vrátane sektora športu vzhľadom na to, že športové aktivity a šport pre všetkých patria medzi hlavné zdroje pohybových aktivít.

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ C 162, 1.6.2011, s. 1.

⁽²⁾ 11811/07 – KOM(2007) 391 v konečnom znení.

⁽³⁾ 5597/11 – KOM(2011) 12 v konečnom znení.

⁽⁴⁾ Usmernenia EÚ o fyzickej aktivite: http://ec.europa.eu/sport/library/documents/c1/eu-physical-activity-guidelines-2008_sk.pdf. Závery francúzskeho predsedníctva o športe a zdraví: http://ec.europa.eu/sport/library/documents/b21/ue08pfue_conclusions_presidence_definitives_en.pdf.

⁽⁵⁾ Globálne odporúčania týkajúce sa pohybových aktivít v záujme zdravia, WHO 2010.

⁽⁶⁾ http://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/global_health_risks/en/index.html.

⁽⁷⁾ <http://www.health.gov/paguidelines/Report/pdf/CommitteeReport.pdf>.

⁽⁸⁾ WHO Európa (2007): európsky rámec na podporu pohybových aktivít v záujme zdravia.

⁽⁹⁾ Európska komisia: osobitný eurobarometer 183 – 6 (december 2003), 246 (november 2006), 213 (november 2004) a 334 (marec 2010).

6. Usmernenia EÚ o fyzickej aktivite poskytujú dobrý základ presadzovania prierezových politík zameraných na podporu pohybových aktivít, a to najmä v oblasti športu, zdravia, vzdelávania, životného prostredia, mestského plánovania a dopravy, prostredníctvom usmernení pre členské štáty pri vypracúvaní ich národných stratégií pre zdraviu prospešné pohybové aktivity.
 7. Niektoré členské štáty už vykonávajú usmernenia alebo určité zásady, ktoré opierajú o vlastné vnútroštátne politiky a stratégie. Celkovo sa však prístupy jednotlivých členských štátov značne líšia a vykonávanie politík zameraných na zdraviu prospešné pohybové aktivity, ktoré vyplývajú z usmernení, by bolo možné ďalej zlepšovať.
 8. Skupina odborníkov pre šport, zdravie a účasť v súlade so svojím mandátom vymedzila súbor odporúčaných opatrení týkajúcich sa osobitných aspektov účinnejšej podpory zdraviu prospešných pohybových aktivít. Patrí k nim ⁽¹⁾:
 - príspevok k iniciatíve EÚ na podporu vykonávania usmernení EÚ o fyzickej aktivite v členských štátoch prostredníctvom systému zbežného monitorovania,
 - usmernenia zamerané na posilnenú spoluprácu medzi sektorom športu a sektorom zdravotnej starostlivosti v členských štátoch,
 - súbor zásad pre prínos pohybových aktivít k aktívnemu starnutiu v EÚ a jej členských štátoch.
4. VYZÝVAJÚ ČLENSKÉ ŠTÁTY, ABY:
1. pokračovali vo vypracúvaní a vykonávaní stratégií a prierezových politík zameraných na podporu pohybových aktivít s ohľadom na usmernenia EÚ o fyzickej aktivite alebo zásady, o ktoré sa opierajú;
 2. podnecovali a podporovali na primeranej úrovni iniciatívy zamerané na podporu pohybových aktivít v rámci sektora športu, ako napríklad osobitné usmernenia na zlepšenie ponuky pohybových aktivít v miestnych športových kluboch, osobitné programy športových organizácií v rámci daného športu a športu pre všetkých alebo osobitné aktivity vo fitnesskluboch, ktoré by mohli uplatňovať športové hnutia v sektore fitnessu a ktoré by mohli uľahčiť spoluprácu s inými sektormi, najmä v oblasti vzdelávania a zdravia;
3. povzbudzovali začlenenie pohybových aktivít do podpory aktívneho starnutia vo vnútroštátnych politikách a programoch financovania športu a následne zvažili projekty zamerané na podporu zdraviu prospešných pohybových aktivít medzi staršími ľuďmi a pri tom zohľadňovali rôzne úrovne funkčných schopností;
4. podľa potreby a vnútroštátnych systémov zdravotnej starostlivosti podporovali užšiu spoluprácu medzi sektorom športu, zdravotnej starostlivosti a inými sektormi a pri tom zohľadnili najlepšie postupy vyvinuté v niektorých členských štátoch;
5. zvažili využitie zvyšovania povedomia a poskytovania informácií, a to na celoštátnej aj na miestnej úrovni, s cieľom podnecovať záujem občanov o aktívnejší životný štýl.
5. VYZÝVAJÚ PREDSEDNÍCTVO RADY EURÓPSKEJ ÚNIE, ČLENSKÉ ŠTÁTY A KOMISIU, ABY V RÁMCI SVOJICH PRÍSLUŠNÝCH OBLASTÍ PRÁVOMOCI:
1. zintenzívnili spoluprácu medzi tými oblasťami politiky, ktoré sú v súlade s usmerneniami EÚ o fyzickej aktivite zodpovedné za podporu pohybových aktivít, najmä medzi oblasťou športu, zdravia, vzdelávania, životného prostredia, mestského plánovania a dopravy;
 2. v súvislosti s Európskym rokom aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami 2012 zabezpečili, aby sa v politickej nadväznosti na tento rok, ako aj vo vnútroštátnych stratégiách v oblasti športu pre všetkých zohľadnili podľa potreby zásady pre pohybové aktivity na podporu aktívneho starnutia, ktoré pripravila skupina odborníkov pre šport, zdravie a účasť;
 3. zlepšili poznatkovú základňu pre politiky, ktoré majú podporovať HEPA a účasť na športe v EÚ a jej členských štátoch, napríklad zahrnutím pohybových aktivít do európskeho štatistického programu 2013 – 2017.
6. VYZÝVAJÚ EURÓPSKU KOMISIU, ABY:
1. na základe predchádzajúcej práce v tejto oblasti, najmä usmernení EÚ o fyzickej aktivite, predložila návrh odporúčania Rady týkajúci sa zdraviu prospešných pohybových aktivít a zvažila zahrnutie rámca zbežného monitorovania na posúdenie pokroku pomocou obmedzeného súboru ukazovateľov, ktorý sa v čo najvyššej možnej miere zakladá na dostupných zdrojoch údajov, tak ako boli určené skupinou odborníkov pre šport, zdravie a účasť;
 2. vydávala pravidelné prieskumy o športe a pohybových aktivitách a aby v budúcom výskumnom programe EÚ zohľadnila výskum súvisiaci s HEPA;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/sport/news/20120803-eu-xg-shp-fin-rpt_en.htm.

3. presadzovala a podporovala výmenu najlepších postupov v EÚ, pokiaľ ide o HEPA a účasť na športe, okrem iného aj prostredníctvom podpory projektov a šírenia ich výsledkov v rámci príslušných systémov a programov EÚ v oblasti financovania. Výmena najlepších postupov by sa mohla vzťahovať na:
- vzdelávanie, informovanie a zvyšovanie povedomia verejnosti na všetkých príslušných úrovniach,
 - spoluprácu medzi príslušnými sektormi politiky a zapojenie príslušných zainteresovaných strán do vykonávania existujúcich usmernení,
 - úlohu športového hnutia, najmä klubov a organizácií v rámci „športu pre všetkých“,
 - úspešné stratégie, politiky a programy vrátane výsledkov hodnotenia,
- vhodné politické a legislatívne opatrenia, ktoré sa osvedčili pri riešení problému pohybovej inaktivity v jednotlivých členských štátoch EÚ;
4. zvažila zavedenie každoročného Európskeho týždňa športu (so zreteľom na jeho finančné a organizačné aspekty) ako prostriedku propagácie pohybových aktivít a účasti na športe na všetkých úrovniach, a to s ohľadom na podobné vnútroštátne iniciatívy a v spolupráci s príslušnými športovými organizáciami. Takýto týždeň by mal vychádzať z existujúcich kampaní na zvyšovanie povedomia, pričom by sa mali zohľadniť skúsenosti, ktoré sa počas týchto kampaní získali, a mala by sa zvyšovať ich hodnota, a mal by využívať dedičstvo súvisiacich projektov financovaných v rámci prípravnej akcie v oblasti športu v roku 2009, ako aj výsledky projektov financovaných prostredníctvom súvisiacich výzev na predkladanie návrhov v rámci prípravnej akcie v roku 2012 vzťahujúcej sa na zvyšovanie povedomia v oblasti športu.
-

PRÍLOHA

- Závery Rady z 1. a 2. decembra 2011 o odstraňovaní rozdielov v zdravotnom stave v rámci EÚ prostredníctvom spoločných opatrení na podporu zdravého životného štýlu ⁽¹⁾,
 - Biela kniha Európskej komisie o stratégii riešenia zdravotných problémov súvisiacich s výživou, nadváhou a obezitou v Európe ⁽²⁾,
 - rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady č. 940/2011/EÚ o roku 2012 ako Európskom roku aktívneho starnutia a solidarity medzi generáciami (2012) ⁽³⁾ vrátane úlohy pohybových aktivít v tejto súvislosti.
-

⁽¹⁾ 16708/11.

⁽²⁾ 9838/07 – KOM(2007) 279 v konečnom znení.

⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 246, 23.9.2011, s. 5.